

Breda

Korte Boschstraat

Archeologische begeleiding

L. de Jonge MA
A.A.M. Huijsmans BA

Erfgoedrapport Breda 111
ISSN: 2210-9552

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Ligging en aard van het terrein.....	4
3	Landschappelijke gegevens en historische context.....	5
4	Archeologische achtergronden.....	8
5	Doelstelling	9
6	Werkwijze en resultaten	12
7	Conclusie en aanbeveling	13
8	Literatuur.....	14

Bijlage 1. Sporenlijst

Bijlage 2. Allesporenkaart

Bijlage 3. Projectie werkputten op kadastrale minuutplan 1824

1 Inleiding

In opdracht van de Gemeente Breda heeft de Afdeling Ruimte van de gemeente Breda een archeologische begeleiding uitgevoerd op 21 oktober 2013 aan de Korte Boschstraat te Breda. Aanleiding voor het onderzoek is de plaatsing van een ondergrondse textielcontainer waarbij bodemverstorende werkzaamheden plaatsvinden.

Op 21 juni 2010 heeft eenzelfde soort archeologische begeleiding plaatsgevonden op de Korte Boschstraat voor de plaatsing van twee ondergrondse glascontainers. Bij dit onderzoek is een houten tonput aangetroffen met materiaal dat dateert uit de 17de tot 18de eeuw. Dit materiaal is waarschijnlijk als afval in de waterput gestort toen deze niet meer in gebruik was. Mogelijk is dit tijdens de grote aanpassingen aan de vestingwerken in de 17de eeuw gebeurd.

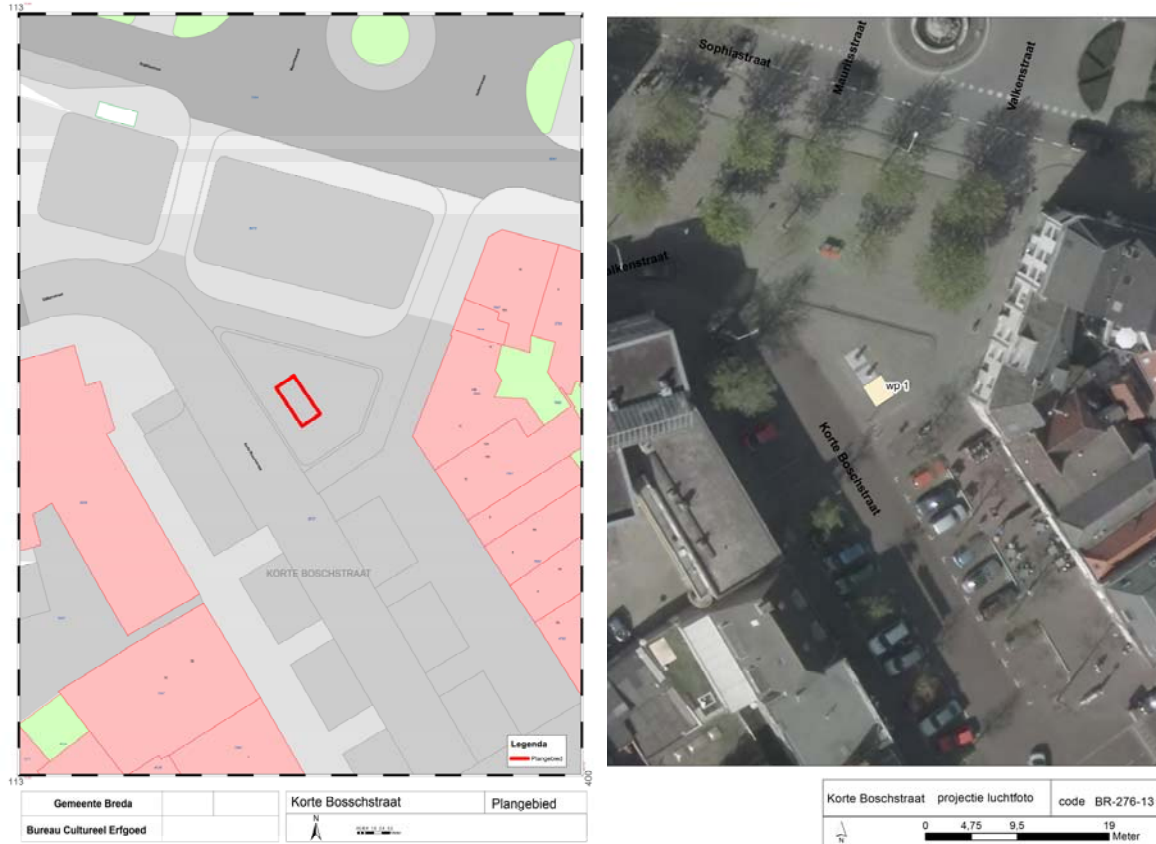
De locatie waar de archeologische begeleiding plaatsvindt grenst direct aan het gebied van de archeologische begeleiding van 2010. Verder ligt de locatie van de werkzaamheden in een zone van hoge archeologische verwachting op de Archeologische Beleidskaart Breda. Bij de werkzaamheden kunnen eventuele archeologische sporen of vondsten verstoord worden. Het is dan ook van belang dat de werkzaamheden archeologisch begeleid worden om eventuele archeologische sporen en vondsten in kaart te brengen.

Administratieve gegevens

Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Breda
Plaats	Breda
Toponiem	Korte Boschstraat
Objectcode	BR-276-13
Centrum- coördinaten	113.197 / 400.473
Kaartblad	44 D
Onderzoeksmeldingsnr.	58714
Opdrachtgever	Gemeente Breda
Bevoegd gezag	Gemeente Breda
Uitvoerder	Gemeente Breda, Afdeling Ruimte
Senior archeoloog	drs. Erik Peters
Veldarcheoloog	Lina de Jonge MA, Anne Huijsmans BA

2 Ligging en aard van het terrein

Het plangebied ligt in het centrum van de gemeente Breda. Het is gelegen aan de Korte Boschstraat ten westen van huisnummer 12. Het betreft een verhoogde stoep die begrensd wordt door de Korte Boschstraat in het westen en fietspaden in het noorden en zuidoosten. Het totale oppervlak van het plangebied bedraagt circa zes vierkante meter. Tijdens de werkzaamheden is er een gat van 2.5 x 2.5 meter gegraven. Deze werkput overlapt in het noordwesten met werkput 2 uit eerder begeleidend onderzoek in 2010 (BR-276-10).

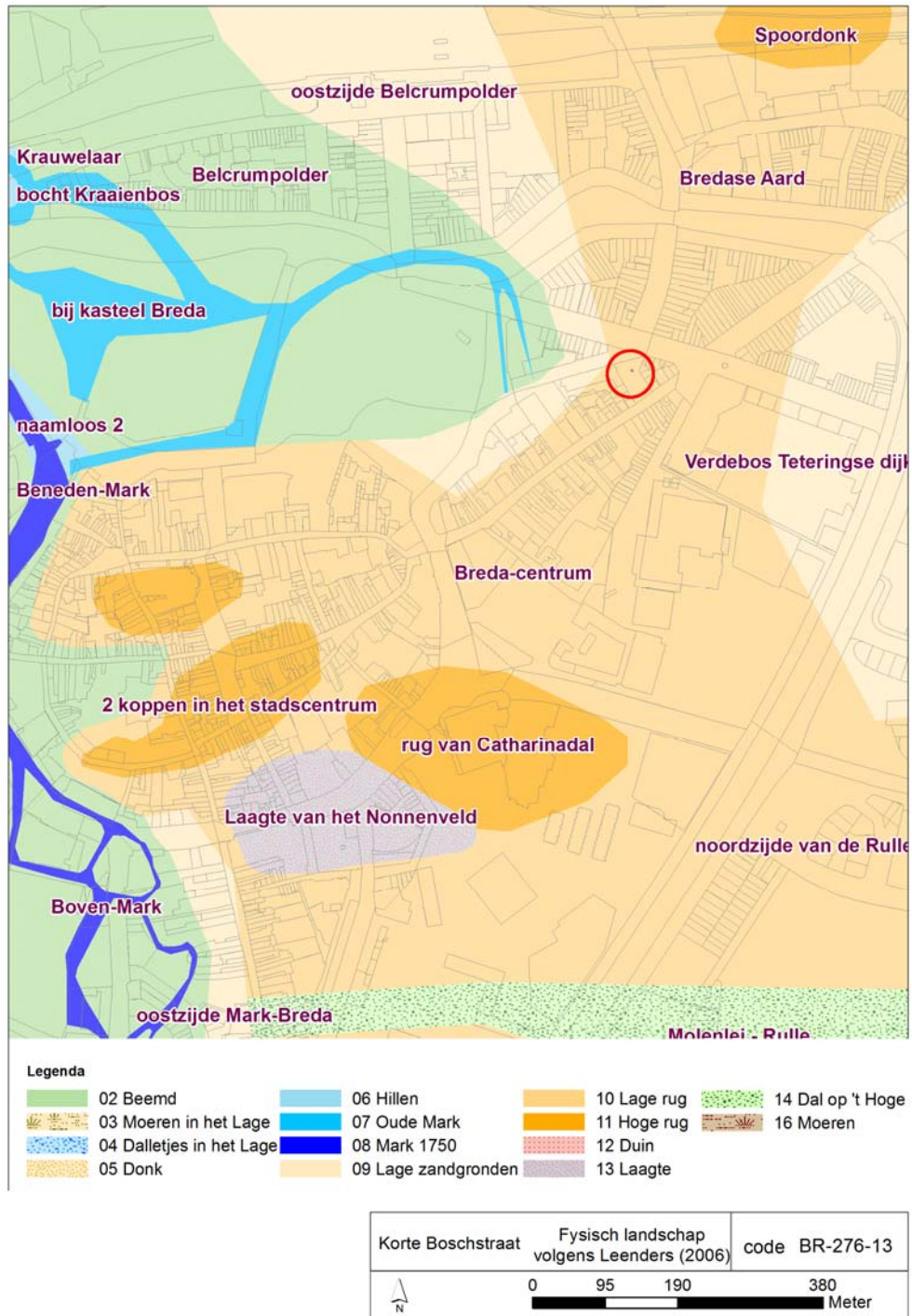
Afbeelding 1. (links) Plangebied Korte Boschstraat op topografische ondergrond.
Afbeelding 2. (rechts) Projectie van de werkput op de luchtfoto van 2011.

Afbeelding 3. Locatie van de werkzaamheden met de te plaatsen textielcontainer.

3 Landschappelijke gegevens en historische context

Op de geomorfologische en bodemkaart in Archis is het onderzoeksgebied niet gekarteerd omdat het binnen de bebouwde kom van de gemeente Breda ligt. Leenders (2006) heeft het plangebied echter wel gekarteerd en situeert het plangebied op de lage dekzandrug van Breda centrum (10.019). Ten westen van het plangebied ligt het beekdal van de Mark (afbeelding 4Aafbeelding).

Afbeelding 4. Landschappelijke situatie in de omgeving van het plangebied volgens Leenders 2006.

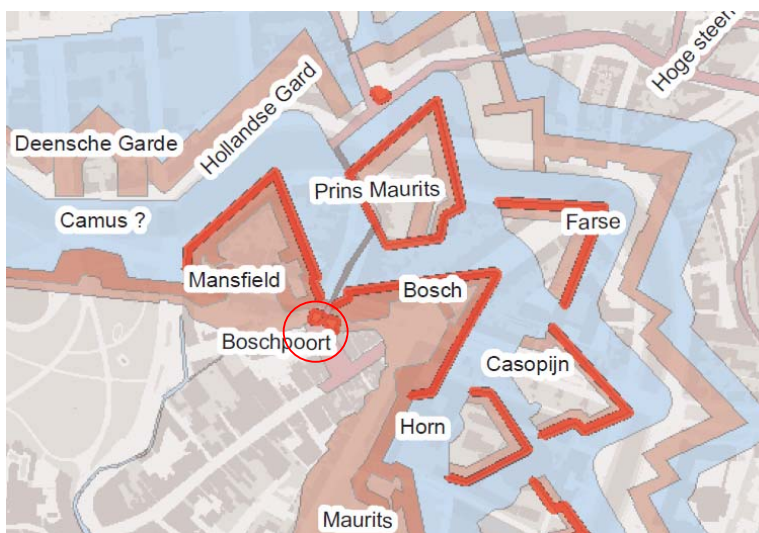
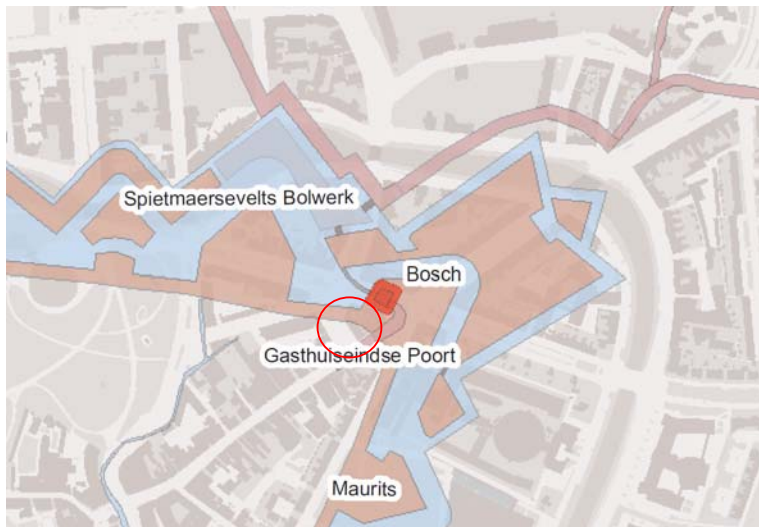
Het plangebied is gelegen aan het voormalige Gasthuseinde en lag tot ongeveer 1530 buiten de muren van de stad. Ten tijde van de eerste fase van de moderne vestingbouw vanaf 1530 wordt de bewoning langs het Gasthuseinde binnen de stadsmuren getrokken en ligt net ten oosten van het plangebied de stadsmuur met de Gasthuseindse Poort. Ten tijde van het gebastioneerde vestingstelsel ligt het bastion Bosch ten oosten van het plangebied met aan de westelijke zijde van het bastion de Gasthuseindse Poort.

In de 17de eeuw worden er diverse aanpassingen gedaan aan de vestingwerken, waardoor het plangebied vermoedelijk doorkruist wordt door de stadswal (fase 3 in afbeelding 6) en uiteindelijk na grote aanpassingen na 1682 weer binnen de stadsmuren ligt. Om verdedigingstechnische redenen wordt tijdens de aanpassingen in 1682 de Gasthuseindse Poort verplaatst naar het midden van de courtine tussen de bastions Bosch en Mansfield. De stadspoort heet dan de Boschpoort. Het plangebied ligt in deze situatie op de wapenplaats voor de Boschpoort (afbeelding 5), een plein waar de verdedigende troepenafdelingen zich konden verzamelen en een plaats voor de opstelling van geschut.¹ Deze situatie blijft gehandhaafd tot aan de bovengrondse sloop in de tweede helft van de 19de eeuw.

Afbeelding 5. Projectie plangebied op kadastrale minuutplan 1824.

¹ Haslinghuis en Janse 2005; <http://www.coehoorn.nl/terminologie>.

Afbeelding 6. Van boven naar beneden: fase 1 (±1540), 3 (±1622) en 5 (±1869) van de vestingwerken ter hoogte van het plangebied (rode cirkel)(kaarten van BCE gemeente Breda).

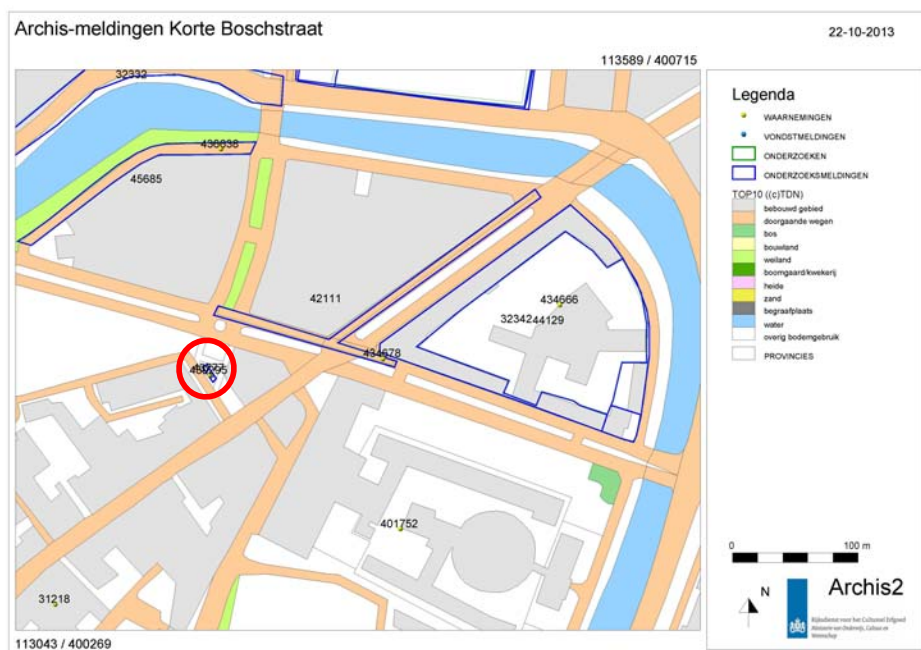
4 Archeologische achtergronden

Binnen het plangebied heeft in juni 2010 archeologisch onderzoek plaatsgevonden in de vorm van een archeologische begeleiding bij de plaatsing van twee glascontainers. Tijdens dit onderzoek is een tonput blootgelegd die mogelijk in 17de eeuw is dichtgestort tijdens de grote aanpassingen aan de vestingwerken. Deze tonput is het enige spoor dat is aangetroffen tijdens het onderzoek van 2010. Het spoor is volledig gedocumenteerd waarbij de houten planken van de ton en het vondstmateriaal zijn verzameld. De locatie van het huidige begeleidend onderzoek sluit direct aan op werkput 2 uit het begeleidend onderzoek van 2010, waar de tonput aangetroffen is.

In de omgeving van het plangebied hebben diverse archeologische onderzoeken plaatsgevonden. Ten zuidoosten van het plangebied heeft een waarneming plaatsgevonden bij werkzaamheden binnen de gevangenis (De Koepel) van Breda. Het gaat om muurresten van het Ravelijn van Horn waarvan in 1998 bij een opgraving in De Koepel (BR-77-98) ook resten zijn opgetekend. Deze vestingwerken dateren uit 1682.

Ten noorden van het plangebied is een begeleiding uitgevoerd bij het aanleggen van de riolering onder de Nassastraat in 1989 (uitgevoerd door de AVB) en het opnieuw bestraten van de Nieuwe Boschstraat in 2012 (uitgevoerd door afdeling Ruimte). Tijdens het onderzoek zijn er archeologische sporen gedocumenteerd die gedateerd kunnen worden in de nieuwe tijd. De oudste sporen betreffen de fundamenten van huizen die bestaan hebben in het verlengde van de huidige Boschstraat. Ze zijn gebouwd in de 15de of aan het begin van de 16de eeuw en afgebroken in de dertiger jaren van de 16de eeuw bij de aanleg van de vesting van Breda.

Ten noordoosten heeft tenslotte een inventariserend veldonderzoek door middel van proefsleuven en boringen plaatsgevonden op het terrein van het Stedelijk Gymnasium Breda aan de Nassausingel. Het archeologisch onderzoek op het schoolterrein heeft sporen van de vestingwerken opgeleverd. De steunberen van de bekledingsmuur van het ravelijn Farse zijn aangetroffen, en de daarlangs gelegen vestinggracht is in werkputten 2 en 3 en het merendeel van de grondboringen in de binnentuin waargenomen. Het ravelijn was onderdeel van de vesting volgens het Nieuw-Nederlandse stelsel van 1682 tot de sloop tussen 1869-1881. Ten noordwesten van de steunberen van de natuurlijke dekzand intact en tekenden zich twee noord-zuid georiënteerde greppels en een paalspoor af. De greppels zijn vermoedelijk perceel- en afwateringsgreppels behorende tot de achtererven van de bewoning aan het voormalige Gasthuseinde of de Boschstraat. De greppels liggen min of meer haaks op de ter plaatse verdwenen weg naar Teteringen en dateren van voor de vestingbouw vanaf 1530.

Afbeelding 7. Onderzoeksmeldingen en waarnemingen in de omgeving het plangebied (rood omcirkeld) zoals vermeld in Archis2.

5 Doelstelling

Archeologisch onderzoek in West-Brabant is tot voor kort vrijwel uitsluitend gericht geweest op de ontwikkeling van de laatmiddeleeuwse stadskernen. Onderzoek naar de plattelandsbewoning uit het verleden is pas sinds 1995 van de grond gekomen. Ten westen van Breda is sinds 1998 archeologisch onderzoek uitgevoerd waarbij de bewoning in relatie tot het landschap centraal staat. Er wordt gekeken naar nederzettingsdynamiek en het ontstaan van het cultuurlandschap.

In de omgeving van Breda kunnen archeologische sporen en vondsten worden aangetroffen uit het paleolithicum tot en met het neolithicum, maar deze worden niet op grote schaal aangetroffen. Archeologisch onderzoek in de nabije omgeving heeft uitgewezen dat het dekzandlandschap van Breda-West vanaf de bronstijd (circa 2000 v.Chr.) vrij intensief bewoond is geweest. Hierbij is tevens een nieuw beeld ontstaan van de bewoning in de ijzertijd (500 v. Chr. tot begin van de jaartelling), Romeinse tijd (begin van de jaartelling tot circa 400 na Chr.) en vroege middeleeuwen (450-1050 na Chr.). Achterliggend doel van het onderzoek is het zo compleet mogelijk onderzoeken van enkele dekzandruggen in het landschap waardoor een duidelijk beeld gevormd kan worden van de bewoningsgeschiedenis, de ontwikkeling van de bewoning in de regio en het gebruik van de ruimte in al zijn aspecten op deze landschappelijke eenheden.

In de late middeleeuwen en nieuwe tijd neemt de hoeveelheid activiteiten – en de archeologische overblijfselen daarvan – toe. Voor de gemeente Breda zijn naast de sporen uit de bronstijd tot en met de vroege middeleeuwen ook de sporen uit de late middeleeuwen (de periode van stadsontwikkeling), de sporen verbonden aan de Nassaus en de sporen uit de Spaanse tijd van groot belang.

Het landschap waarin de mensen gedurende de bewoningsperiode woonden is op diverse wijzen ingericht en gebruikt. De nalatenschap van deze inrichting en het gebruik daarvan geeft ons weer de mogelijkheid inzicht te krijgen in het leef- en denkpatroon van de bewoners gedurende de late prehistorie en de middeleeuwen. De vraagstellingen bij dit thema beslaan een breed geheel, van nederzetting tot begravingen. Het doel is een beeld te creëren van het leven in de regio Breda. De aandacht bij het onderzoek naar het natuurlijke landschap is met name gericht op de niet door de mens beïnvloede omgeving c.q. die aspecten van de natuur die uiteindelijk het menselijk handelen hebben beïnvloed. Bij dit onderzoeksthema staat de ontstaanswijze van het gebied centraal. Er kan namelijk naast de landschappelijke ligging van de vindplaatsen ook een beeld verkregen worden van de ruimere regio.

De archeologische begeleiding heeft tot doel gehad om de aangetroffen archeologische sporen te documenteren voordat ze vernietigd zouden worden bij de grondwerkzaamheden. Daarbij dient zoveel mogelijk inzicht te worden gegeven in de aard, ouderdom, omvang, gaafheid, en conservering van de archeologische sporen. Bovendien moet erop toegezien worden dat er niet meer archeologie vernietigd wordt dan dat strikt noodzakelijk is. Er is geen PvE opgesteld voor de archeologische begeleiding en er zijn vooraf dan ook geen gebiedsspecifieke onderzoeksvragen geformuleerd.

Er dient echter aandacht te worden besteed aan onderstaande onderzoeksthema's en vraagstellingen die vanuit het totale archeologisch onderzoek in Breda-West zijn vertaald. Het onderzoek betreft een archeologische begeleiding ter plaatse van de voorgenomen zone met bodemingrepen. Bij het onderzoek zijn de volgende onderzoeksvragen richtinggevend:

Landschap

- Hoe zag de paleogeografie er uit? Wat is de geomorfologische achtergrond van het huidige landschap? Wat is de hydrologische ontwikkeling in het gebied?
- Welke ontwikkelingen van het landschap en het milieu vonden gedurende deze periode plaats en welke invloeden hadden deze op het leefmilieu van de mens?

Flora/fauna

- Wat was de aard van de begroeiing van het landschap gedurende de periode late prehistorie tot en met de middeleeuwen en welke invloeden had deze op de leefwijze van de mens?
- Welke wilde dieren kwamen in de vrije natuur in de omgeving van de nederzetting voor, zowel op het land als in het water en welke invloed hadden deze op de leefwijze van de mens?

- Welke gedomesticeerde dieren kwamen in de omgeving van de nederzetting voor, zowel op het land als in het water en welke invloed hadden deze op de leefwijze van de mens?
- Het verkrijgen van informatie over de lange termijnontwikkeling van de vegetatie in de regio; de verhouding tussen de gebruikte en niet-gebruikte ruimte; de agrarische economie; de voedsel economie; het gebruik van ruimte in huizen en op erven.

Bodem

- Tot op heden bestaat nog geen compleet beeld van de bodemopbouw in het centrum van Breda. Dit is onder andere het gevolg van het feit dat in de loop van de late middeleeuwen de mens op grote schaal het natuurlijk landschap heeft aangepast door middel van ophogingen. Enerzijds lijkt het landschap een belangrijke rol gespeeld te hebben bij het uitkiezen van de oudste nederzettingkern van Breda, anderzijds heeft men aan het eind van de 13e eeuw en het begin van de 14e eeuw op grote schaal de natuurlijke loop van de Mark teruggedrongen ten behoeve van uitbreiding en verdichting van de middeleeuwse kern. Ook bij de aanleg van de stadsverdediging lijkt het reliëf en landschap een belangrijke rol gespeeld te hebben. Informatie over de exacte wisselwerking tussen het natuurlijk landschap en de ontwikkeling en inrichting ligt op veel plaatsen in het bodemarchief opgeslagen.
- Archeologisch onderzoek naar het gebruik en de functie van beekdalen in het verleden heeft tot nu toe op kleine schaal plaats gevonden. Om beter inzicht te verkrijgen in de relatie en interactie tussen mens en beekdalen is het van belang de bodemopbouw en processen van bodemvorming in beekdalen beter in kaart te brengen.
- De hoger gelegen dekzandruggen zijn van oudsher geliefde plaatsen voor de mens om zich te vestigen. De ontwikkeling van cultuurlagen en esdekken is een belangrijk onderdeel van het archeologisch onderzoek. Op basis van deze ontwikkelingen kan een beter inzicht worden verkregen in het gebruik, de functie en betekenis van het landschap voor de mens.
- In Breda komen niet alleen pleistocene zandgronden voor die worden aangeduid als het Hoge, in het noordelijke deel van Breda komen holocene afzettingen voor, het Lage. In dit deel van Breda komen moeren (veengebieden), dalletjes, dijken, beemden en donken voor. Vooral de beemden zijn een kenmerkend onderdeel van het Lage en werden als grasland werden in het verleden extensief gebruikt als hooilanden en voor het weiden van vee. De functie van en de relatie tussen het Lage en de mens is nog niet intensief onderzocht.

Bewoning / Nederzetting

- Zijn er nederzettingssporen op het terrein aanwezig en welke datering hebben zij?
- Hoe is de bewoning gestructureerd – losse erven of geconcentreerde bewoning? Is het mogelijk complete erven op dit terrein uit enige periode te onderzoeken?
- Wat is de verklaring voor de locatiekeuze ten opzichte van het 'natuurlijke' landschap en indien mogelijk het cultuurlandschap?
- Welke relatie is er te leggen tussen eventueel in tijd opvolgende elementen in het landschap (bv nederzettingssporen en begravingen uit uiteenlopende perioden)?
- Is er een koppeling mogelijk tussen de archeologische en de historische gegevens en archieven en welke relevantie of betekenis heeft dit?

Verkaveling

- Zijn er sporen van verkaveling in het terrein, en zo ja wat is de aard en de wijze van aanleg van de verkaveling (sloten, greppels, afrastering, etc.)?
- Wat is de vorm van de verkaveling en omvang van de omgrensde percelen, zowel binnen als buiten een eventuele nederzetting?
- Welke relatie is er te leggen tussen de perceelgrenzen en de vroegste kadasterkaarten?
- Waarvoor zijn de kavels gebruikt?

Infrastructuur

- Komen er in het gebied sporen van paden, wegen en voorden voor en welke relatie hebben deze tot het onderzoeksgebied?
- Komen er in het gebied waterbeheerstructuren voor zoals dijken, gemalen, stuwen en (afwatering)sloten en welke relatie hebben deze tot het onderzoeksgebied?
- Wat is de relatie tussen de gebouwen en de diverse elementen van de infrastructuur?
- Wat is de relatie tussen de vormen van infrastructuur en de historische gegevens over paden en wegen?

Vestingbouw

- Zijn in het onderzoeksgebied sporen van vestingbouw of linies (onverstoord) aanwezig?
- Welke fasen uit de vestingbouw zijn op het terrein aanwezig?
- Zijn de sporen van vestingbouw te koppelen aan de vestingkaarten (uitgave gemeente Breda 2008)?

Complextype/Ensemble

- Hoe kan de locatie beschreven worden in termen van ensembles van sporentypen en -clusters? Het gaat erom ensembles te typeren opgebouwd vanuit de meest eenvoudige vorm tot de meest samengestelde vorm. Deze getypeerde (representatieve of juist uitzonderlijke) ensembles hebben de functie van bouwsteen in de beschrijving van de aard van het gehele complextype.
- Het verkrijgen van inzicht in de lange termijnontwikkeling van de bewoning in de regio en daaraan gerelateerd het gebruik van de ruimte.
- Inzicht krijgen in de begrenzing en het karakter van de bewoningssporen; inzicht krijgen in de ruimtelijke en chronologische relatie tussen bewoningssporen uit verschillende perioden; vraagstukken omtrent continuïteit en discontinuïteit in bewoning beantwoorden; inzicht krijgen in de functie en het gebruik van zones in het landschap, bijvoorbeeld de situering van "site" en "off-site", nederzetting en grafvelden, dekzandrug en beekdal.

Op basis van de archeologische begeleiding dient uitspraak te worden gedaan over de eventuele aanwezigheid van archeologische relicten in het plangebied. Daarbij dient voldoende inzicht te worden gegeven in de inhoudelijke en fysieke kwaliteit van de mogelijk aanwezige bewoningssporen op de betreffende locatie (aard, ouderdom, omvang, gaafheid, conservering) teneinde tot een waardestelling te kunnen komen, op basis waarvan vervolgens een selectieadvies opgesteld wordt. In dit advies kunnen maatregelen voor vervolgonderzoek en eventueel behoud worden opgenomen. Het definitieve selectiebesluit is voorbehouden aan het bevoegd gezag, de afdeling Ruimte van de gemeente Breda.

6 Werkzaamheden en resultaten

Tijdens de plaatsing van de ondergrondse textielcontainer zijn de graafwerkzaamheden archeologisch begeleid. Eerst is de bestrating ter hoogte van het gehele plangebied verwijderd. Vervolgens is het gat van 2.5 x 2.5 meter gegraven met een mobiele kraan tot een diepte van 1.5 meter onder maaiveld. De profielen van de werkput zijn gedocumenteerd. Op een diepte van 1.5 meter werd een funderingsbak in het gat geplaatst, om het gat daarna nog te verdiepen, waar op twee meter onder het maaiveld de natuurlijke bodem aangetroffen werd en uiteindelijk tot drie meter onder het maaiveld werd gegraven.

De locatie van de put is ingemeten aan de hand van de hoeken in de bestrating. Aanwezige archeologische sporen zijn gedocumenteerd. Er is geen vondstmateriaal aangetroffen. Na de documentatie van de archeologische sporen is de textielcontainer geplaatst.

Op een diepte van circa twee meter onder maaiveld is het licht gele dekzand aangetroffen. Het dekzand werd afgedekt door een donkerbruin ophogingspakket, een puinlaag, bouwzand en de huidige bestrating. In de werkput is op een diepte van twee meter onder maaiveld de insteek van een waterput gevonden. Deze insteek is te relateren aan de tonput die bij eerder archeologisch onderzoek in 2010 op deze locatie is gedocumenteerd. Deze tonput is op basis van het vondstmateriaal, dat in de vulling werd aangetroffen, gedateerd in de 17de eeuw. Ter hoogte van de put heeft vanaf 1530 geen bewoning meer bestaan vanwege de aanleg van de vesting. Mogelijk heeft de waterput op een plein gelegen nabij de Gasthuseindse Poort. Het vondstmateriaal zal in de waterput gestort zijn ten tijde van het in onbruik raken van de put. Vermoedelijk is de waterput dichtgestort tijdens de grote aanpassingen van de vestingwerken in de 17de eeuw.

Afbeelding 8. Aanleg werkput naast de glascontainers waar in 2010 begeleidend onderzoek is uitgevoerd.

7 Conclusie en aanbeveling

Op maandag 21 oktober 2013 heeft een archeologische begeleiding plaatsgevonden op de Korte Boschstraat in het centrum van Breda. Er is een put van 2.5 x 2.5 meter gegraven tot een diepte van drie meter onder maaiveld voor de plaatsing van een ondergrondse textielcontainer. Het dekzand zat op een diepte van circa twee meter onder maaiveld en werd afgedekt door een ophogingslaag, een puinlaag en een recente ophoging met de huidige bestrating. In de werkput is de insteek van een waterput aangetroffen. Deze insteek is te relateren aan de houten tonput die bij eerdere archeologische begeleiding in de Korte Boschstraat in 2010 is gedocumenteerd. Deze tonput is dichtgestort toen deze niet meer in gebruik was. Mogelijk is dit tijdens de grote aanpassingen aan de vestingwerken in de 17de eeuw gebeurd. In de insteek van de tonput is geen vondstmateriaal aangetroffen.

Het is niet mogelijk de algemene onderzoeksvragen zoals geformuleerd in hoofdstuk 5 aan de hand van de archeologische begeleiding te beantwoorden.

De archeologische begeleiding heeft plaatsgevonden op de locatie waar een ondergrondse textielcontainer geplaatst is. Tijdens de begeleiding is de insteek van de houten tonput aangetroffen, de tonput zelf is al gedocumenteerd bij begeleidend onderzoek in 2010. De hoge verwachting op de beleidsadvieskaart van de gemeente Breda blijft buiten het onderzochte gebied onverminderd van kracht. Dat betekent dat bij toekomstige bodemingrepen buiten het reeds onderzochte plangebied archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

8 Literatuur

Bles, B.J. en R. Visschers, 1983. *Bodemkaart van Nederland schaal 1 : 50 000. Toelichting bij de herziene uitgave van blad 50 West Tilburg*, Stiboka, Wageningen.

Haslinghuis, E.J. en H. Janse, 2005. *Bouwkundige termen, verklarend woordenboek van de westerse architectuur- en bouwhistorie*, Leiden.

Jonge de, L., 2010. *Erfgoedrapport Breda 89: Breda Korte Boschstraat, Archeologische begeleiding*, Breda.

Leenders, K.A.H.W., 2006. *Cultuurhistorische landschapsinventarisatie gemeente Breda*, Breda.

Websites

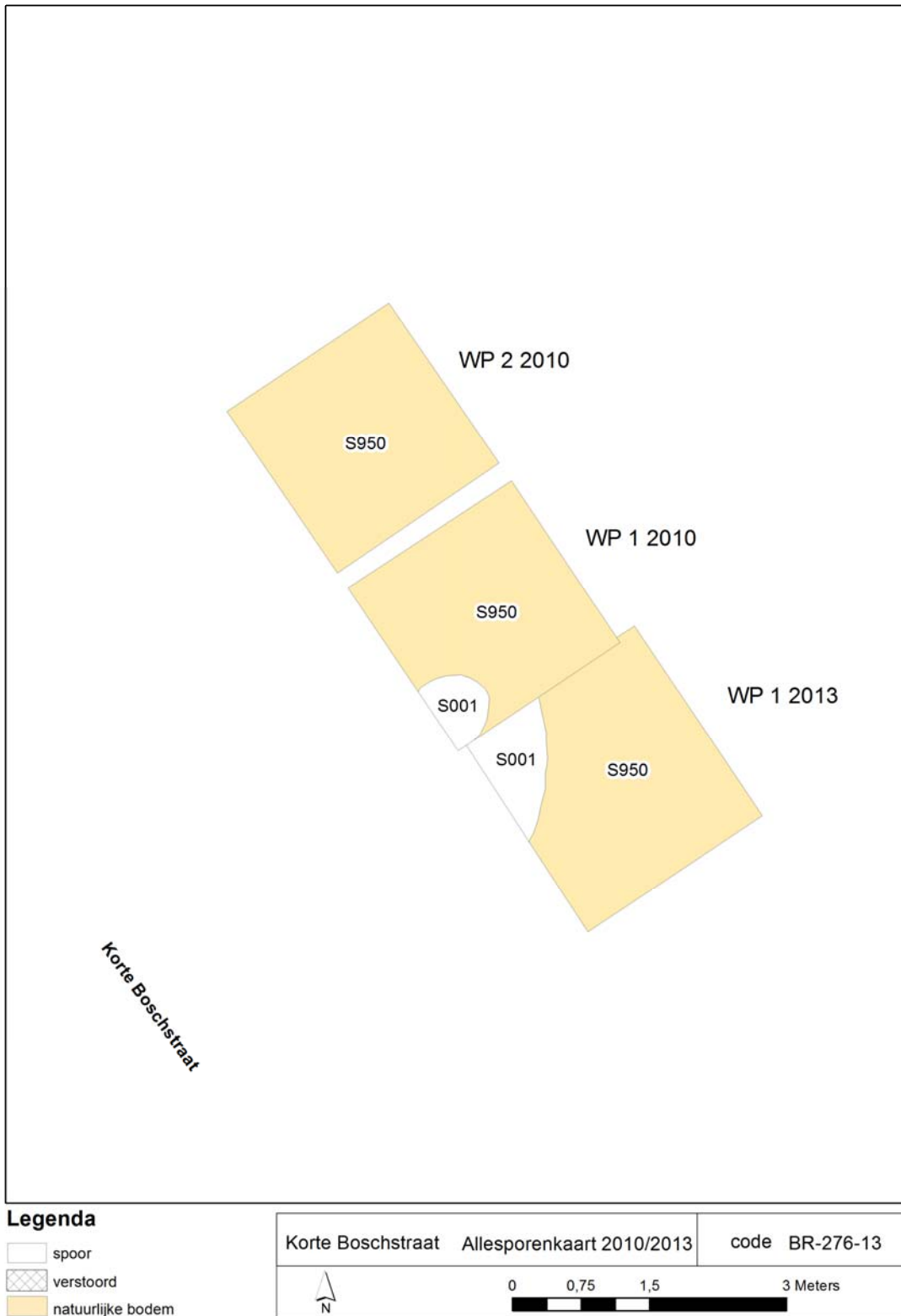
www.archis2.archis.nl

www.coehoorn.nl/terminologie

Bijlage 1. Sporenlijst

PUT	SPOOR	SPOORAARD	BEGIN_PER	EIND_PER	OPMERKING
1	0	Matrix			spoor matrix
1	1	WA	NTB	NTB	Insteek waterput
1	950	LG			C-horizont

Bijlage 2. Allesporenkaart werkput 1 en 2 (2010) en werkput 1 (2013)

Bijlage 3. Projectie werkputten op kadastrale minuutplan 1824

Korte Boschstraat	projectie op kadastrale minuut 1824	code BR-276-13
	0 5 10 20 Meter	